

ÕIEND MAMMASTE LASTEAIAS JA KOOLIS TEOSTATUD TEMAATILISE HALDUSJÄRELEVALVE KOHTA

I. SISSEJUHATUS

1.1. Mammaste Lasteaias ja Koolis teostatud temaatilise haldusjärelvalve aluseks on Põlva maavanema 07.09.2015 korraldus nr 1-1/2015/320 „Haldusjärelvalve teostamine õppeasutustes“ ning haridus- ja teadusministri 31.03.2015 määrus nr 15 „Haldusjärelvalve prioriteetid, temaatilise järelvalve teostamise, selle tulemuste vormistamise ja tulemustest teavitamise kord 2015/2016. õppeaastal“.

1.2. Temaatilist haldusjärelvalvet teostas ajavahemikul 08.–17.02.2016 Põlva Maavalitsuse haridus- ja sotsiaalosakonna peaspetsialist Kaido Palu. Ekspertidena olid kaasatud Põlva Maavalitsuse haridus- ja sotsiaalosakonna peaspetsialistid Margit Paju ja Karin Viljus.

1.3. Üldandmed Mammaste Lasteaia ja Kooli kohta:

- 1) Mammaste Lasteaed ja Kool on Põlva Vallavalitsuse hallatav munitsipaalkool;
- 2) Kooli tegutsemise vorm on ühe asutusena tegutsev koolieelne lasteasutus ja põhikool, kus õppetöö toimub I ja II kooliastmes (1.-6. klass);
- 3) Mammaste Lasteaia ja Kooli aadress on Koolimaja tee 1, Mammaste küla, Põlva vald, 63211 Põlvamaa. Kontaktandmed tel 7976270, e-post info@mammaste.edu.ee, veebileht www.mammaste.edu.ee;
- 4) Mammaste Lasteaias ja Koolis toimub õppetöö eesti keeles;
- 5) Koolis õpib 247 õpilast ja lasteaias käib 190 last (Eesti Hariduse Infosüsteemis kajastuvad andmed seisuga 27.01.2016, edaspidi EHS 01.03.2016). Koolis on moodustatud 14 klassikomplekti, sh 2 hariduslike erivajadustega õpilaste klassi ja 1 õpiraskustega õpilaste õpperühm. Lasteaias on loodud kokku 10 rühma, milledest 3 on sõimerühmad ja 7 aiarühmad.
- 6) Õpetajate ja pedagoogide üldarv (sh lasteaiaõpetajad, tugispetsialistid, õppealajuhatajad ja direktor) on 59 (EHS 27.01.2016). Ametikohti on asutuses kokku 73,96, sh majandus- ja teenindav personal.

1.4. Temaatilise haldusjärelvalve teostamise eesmärgiks oli saada ülevaade ja hinnata, kuidas on igale lapsele ja õpilasele loodud tema arenguks vajalik eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ning arendav õppe- ja kasvukeskkond, et saavutada kõigi laste ja õpilaste arengu toetamine. Lisaks selgitada välja, kuidas toimub haridusliku erivajadustega laste ja õpilaste märkamine, erivajaduste fikseerimine ja tugimeetmete määramine ning rakendamine ning saada ülevaade sellest, kas kooli ja lasteaia tegevus on kooskõlas kehtivate õigusaktidega.

1.5. Temaatilise haldusjärelvalve teostamisel kasutati vajaminevate andmete kogumiseks järgmisi meetodeid: kooli dokumentatsiooniga tutvumine ja selle sisu analüüsimine, vestlused kooli direktori, õppealajuhatajate, tugispetsialistide ja õpetajatega ning õppeasutuse pidaja haridusosakonna juhatajaga, tutvumine kooli õppekeskkonnaga, tundides ja lasteaiaühmades läbiviidavate õppe- ja kasvatustegevuste vaatlused ja analüüs, kooli ja lasteaia kohta Eesti Hariduse Infosüsteemis kajastuvate andmete kontrollimine ja analüüsimine.

1.6. Põlva Maavalitsus teostas Mammaste Lasteaias ja Koolis (varasem nimi Mammaste Lasteaed-Algkool) 2012/2013 õppeaastal temaatilist riiklikku järelvalvet lapse ja õpilase arengu toetamise sh

hariduslike erivajadustega õpilaste õppe korraldamise, lasteaiarühmade komplekteerimise, lasteaia personali töökorralduse, kasvukeskkonna turvalisuse tagamise ning Eesti Hariduse Infosüsteemis andmete õigsuse üle. Järelevalve teostamisel selgus, et mõnedel õpetajana töötavatel isikutel puudus nõutav kvalifikatsioon; kooli kodukorras oli sätestamata õpilaste ja koolitöötajate vaimse ja füüsilise turvalisuse tagamise põhimõtted; koostamata olid haridusliku erivajadusega õpilase individuaalse jälgimise kaardid ja määramata nende täitmise eest vastutavad isikud. Olukorra parendamiseks tehti järelevalve teostamise tulemusena kooli direktorile ettepanekuid ja ettekirjutusi.

II. OLUKORRA KIRJELDUS JA ANALÜÜS

2.1. Mammaste Lasteaia ja Kooli juhtimine

2.1.1. Põhimäärus

Koolieelse lasteasutuse seaduse paragrahv 9 lõike 1 kohaselt juhindub lasteasutus koolieelse lasteasutuse seadusest, kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest, teistest õigusaktidest ja oma põhimäärusest. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse paragrahv 66 kohaselt on koolil põhimäärus, mis kehtestatakse kooli pidaja kehtestatud korras; paragrahv 69 kohaselt avalikustab kool põhimääruse oma veebilehel. Riigi Teataja seaduse paragrahv 12 sätestab nõuded Riigi Teatajas avaldatud aktide avaldamiseks muudes väljaannetes ja veebilehtedel.

Järelevalvet teostades selgus, et:

- 1) Mammaste Lasteaed ja Kool juhindub oma tegevuses põhimäärusest, mis on kehtestatud Põlva Vallavolikogu 14.03.2013 määrusega nr 8.
- 2) Mammaste Lasteaia ja Kooli põhimäärus on avalikustatud kooli veebilehel lingina Riigi Teatajas avalikustatud aktile ja avalikustamine on kooskõlas Riigi Teataja seadusega.

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse paragrahv 66 lõige 1 ja koolieelse lasteasutuse seadus paragrahv 9 lõige 2 esitavad loetelu kooli ja lasteasutuse põhimääruses sätestavast

Järelevalvet teostades selgus, et:

- 1) Mammaste Lasteaia ja Kooli põhimäärus on kooskõlas põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse ja koolieelse lasteasutuse seaduses sätestatuga.

2.1.2. Arengukava

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse paragrahv 67 lõike 1 kohaselt koostatakse kooli arengu tagamiseks kooli arengukava vähemalt kolmeks aastaks; lõike 2 kohaselt valmistatakse arengukava ja selle muudatused ette koostöös hoolekogu, õpilasesinduse ja õppenõukoguga ning arengukava kinnitab kooli pidaja; lõike 3 kohaselt korraldab kooli direktor arengukava avalikustamise kooli veebilehel. Koolieelse lasteasutuse seaduse paragrahv 91 lõike 1 kohaselt koostab lasteasutus koostöös hoolekogu ja pedagoogilise nõukoguga lasteasutuse arengukava; lõike 2 kohaselt määratakse arengukavas lasteasutuse arenduse põhisuunad ja –valdkonnad, tegevuskava kolmeks aastaks ja arengukava uuendamise kord; lõike 3 kohaselt toimub arengukava kinnitamine pidaja kehtestatud korras.

Järelevalve teostamisel selgus, et:

- 1) Põlva Vallavolikogu on 12.12.2013 määrusega nr 18 kinnitanud Mammaste Lasteaia ja Kooli arengukava aastani 2020.
- 2) Arengukava on Mammaste Lasteaia ja Kooli veebilehel avalikustatud lingina Riigi Teatajas avaldatud vastavale aktile.
- 3) Mammaste Lasteaia ja Kooli arengukavas aastani 2020 on määratletud kooliarenduse põhisuunad ja valdkonnad ning tegevuskava õppeaastateks 2012/2013 – 2015/2016.
- 4) Põlva Vallavolikogu 13.08.2014 määrusega nr 36 on kehtestanud arengukava koostamise ja menetlemise kord, mis sätestab Põlva valla arengukava, valdkonna arengukava, territooriumi osa arengukava ja Põlva Vallavalitsuse hallatava asutuse arengukava koostamise algatamise, koostamise, avalikustamise, ülevaatamise ja muutmise.

2.1.3. Sisehindamine

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse paragrahv 78 lõige 1 ning koolieelse lasteasutuse seaduse paragrahv 24² sätestab, et koolis ja koolieelses lasteasutuses viiakse läbi sisehindamist. Sisehindamine on pidev protsess, mille eesmärk on tagada õpilase arengut toetavad tingimused ja kooli järjepidev areng. Selleks selgitatakse välja kooli tugevused ja parendusvaldkonnad, millest lähtuvalt koostatakse kooli arengukava. Nimetatud eesmärgist lähtuvalt analüüsitakse kooli sisehindamisel õppe ja kasvatustegevust ja juhtimist ning hinnatakse nende tulemuslikkust. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse paragrahv 78 lõige 2 kohaselt tehakse kooli sisehindamist vähemalt üks kord kooli arengukava perioodi jooksul, koolieelse lasteasutuse seaduse paragrahv 24² lõige 3 kohaselt koostab lasteasutus sisehindamise aruande vähemalt üks kord kolme õppeaasta jooksul.

Järelevalve teostamisel selgus, et:

- 1) Sisehindamise läbiviimise kord Mammaste Lasteaias ja Koolis on kinnitatud direktori 19.01.2016 käskkirjaga nr 1.1.-1/4.
- 2) Sisehindamise aruandlus Mammaste Lasteaias ja Koolis on kahe tasandiline:
 - i) Iga-aastane osa - kooli ja lasteaia õppeaasta aruanded, mis kajastavad õppeaasta eesmäärke, tegevusi, tulemuslikkust ja parendusvaldkondi;
 - ii) Perioodi osa - lasteaia sisehindamise aruanne, mis koostatakse üks kord kolme aasta jooksul ja kooli sisehindamise aruanne, mis koostatakse üks kord Mammaste Lasteaia ja Kooli arengukava perioodi jooksul.
- 3) Lasteasutuse direktor määrab kooli ja lasteaia õppealajuhatajate ettepanekul iga õppeaasta alguses õppeaasta sisehindamise prioriteedid, lähtudes eelmise õppeaasta analüüsist, arenguvestluste ja rahuloluküsitluste tulemustest ja kooli arengukava tegevuskavast.
- 4) Sisehindamise korras on esitatud sisehindamise valdkondade võtmealad vastavate aruande osade esitajatega.
- 5) Kooli sisehindamisega seotud tegevused õppeaastaks lisatakse kooli üldtööplaani õppeaasta 1. õppenõukogu ja pedagoogilise nõukogu otsusega.
- 6) Värskeim sisehindamise aruanne on koostatud lasteaia osale perioodi 2012/2013. – 2014/2015. õppeaastate kohta.

- 7) Vastavalt Mammaste Lasteaia ja Kooli sisehindamise korra punktile 3.2 tutvustatakse sisehindamise aruannet õppenõukogus ja pedagoogilises nõukogus, kooskõlastatakse hoolekoguga ja pidajaga ning aruande kinnitab direktor. Aruanne on tutvustatud pedagoogilises nõukogus ja 2016. a veebruari alguses esitatud kooskõlastamiseks hoolekogule ja vallavalitsusele.
- 8) Aruande analüüsi osas esitatakse perioodi kokkuvõtted ja parendusvajadused ning seatakse parendustegevused valdkondades personalijuhtimine, koostöö huvigruppidega, ressursside juhtimine, õppe- ja kasvatusprotsessi ning tegevusnäitajad.

2.2. Õppe- ja kasvatustegevuse korraldamine Mammaste Lasteaias ja Koolis

2.2.1. Laste arv rühmade ning klassides

Koolieelse lasteasutuse seaduse paragrahv 7 lõige 1 kohaselt on laste arv lasteaia sõimerühmas kuni 14 last; lasteaiaühmas kuni 20 last; liitrühmas kuni 18 last; lõige 1¹ kohaselt on lasteasutuse hoolekogu ettepanekul valla- või linnavalitsusel õigus lapse arenguks vajalike tingimuste olemasolu korral suurendada laste arvu sõimerühmas kuni kahe lapse võrra, lasteaiaühmas kuni nelja lapse võrra ning liitrühmas kuni kahe lapse võrra. Otsus tehakse iga sõime-, lasteaia- ja liitrühma kohta eraldi.

Järelevalve teostamisel selgus, et:

- 1) Eesti Hariduse Infosüsteemile esitatud andmed laste arvu kohta võrrelduna kohapeal saadud andmetega kattusid ning on järgmised:

Rühma nimi	Liik	Vanus (min)	Vanus (maks.)	Kohti	Lapsi rühmas
Kiisud	sõimerühm (kuni 3a)	1	2	14	14
Tibud	sõimerühm (kuni 3a)	1	3	14	13
Kakuke	sõimerühm (kuni 3a)	2	3	14	14
Lotte	3 kuni 6 aastased lapsed	3	4	20	19
Sipsik	3 kuni 6 aastased lapsed	3	5	20	20
Mõmmi	3 kuni 6 aastased lapsed	5	7	24	24
Pipi	3 kuni 6 aastased lapsed	4	6	20	20
Vandersell	3 kuni 6 aastased lapsed	4	6	23	23
Muumi	3 kuni 6 aastased lapsed	3	7	20	20
Poku	6 kuni 7 aastased lapsed	6	7	23	23

- 2) Mammaste Lasteaia ja Kooli direktori ettepaneku kohta käesoleval õppeaastal kolme rühma suurendamiseks, on hoolekogu andnud arvamuse 27.01.2015 ning Põlva Vallavalitsus on Mammaste Lastaia ja Kooli direktori poolt esitatud sellekohase taotluse rahuldanud 26.08.2015 otsusega nr 2-3/546.

- 3) Mammaste Lasteaias ja Koolis ei ole moodustatud erirühmi, sh tasandusrühma spetsiifiliste arenguhäiretega lastele.

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse paragrahv 26 lõige 1 kehtestab klassi täituvuse piirnormiks 24 õpilast; lõike 3 kohaselt võib kooli pidaja erandjuhul direktori ettepanekul ja hoolekogu nõusolekul suurendada õpilaste arvu üle sätestatud piirnormi üheks õppeaastaks konkreetses klassis juhul, kui kõik tervisekaitse- ja ohutusnõuded on täidetud. Hariduslike erivajadustega õpilaste klassides ja rühmades ei tohi õpilaste arvu suurendada üle piirnormi.

Järelevalve teostamisel selgus, et:

- 1) EHS-ele esitatud andmetel õppis järelevalve teostamise ajal Mammaste Lasteaia ja Kooli 15 klassikomplektis kokku 247 õpilast järgmiselt:

Klassi liik	Õppekava		1.	2.	3.	4.	5.	6.	Kokku	
lihtsustatud õppel olevate õpilaste klass	põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava lihtsustatud õpe	Kokku	1				5		6	
		sh. kinnipidamisasutuses							0	
		sh. kutseõppel							0	
		sh. õpiabirühmas							0	
		sh. logopeediline abi	1						1	
		sh. individuaalne õppekava	1					1		
Tavaklass	põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava lihtsustatud õpe	Kokku						1	1	
		sh. kinnipidamisasutuses							0	
		sh. kutseõppel							0	
		sh. õpiabirühmas							0	
		sh. logopeediline abi						1	1	
		sh. individuaalne õppekava					1	1		
Tavaklass	põhikooli, gümnaasiumi riiklik õppekava (RÕK)	Kokku	47	43	55	39	32	13	229	
		sh. kinnipidamisasutuses							0	
		sh. kutseõppel					1		1	
		sh. õpiabirühmas	12	10	16	12				50
		sh. logopeediline abi	12	12	17	13		1		55
		sh. individuaalne õppekava						0		
Väikeklass	põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava lihtsustatud õpe	Kokku		1				1	2	
		sh. kinnipidamisasutuses							0	
		sh. kutseõppel							0	
		sh. õpiabirühmas							0	
		sh. logopeediline abi		1				1	2	
		sh. individuaalne õppekava		1			1	2		
Väikeklass	põhikooli, gümnaasiumi riiklik õppekava (RÕK)	Kokku		2					2	
		sh. kinnipidamisasutuses							0	
		sh. kutseõppel							0	
		sh. õpiabirühmas		1					1	
		sh. logopeediline abi		1				1		

		sh. individuaalne õppekava	1				1
õpiraskustega põhiharidust omandavate õpilaste klass	põhikooli, gümnaasiumi riiklik õppekava (RÕK)	Kokku	3			4	7
		sh. kinnipidamisasutuses					0
		sh. kutseõppel					0
		sh. õpiabirühmas					0
		sh. logopeediline abi	2			4	6
		sh. individuaalne õppekava	2				2

2) Mammaste Lasteaia ja Kooli poolt on EHS-sse kantud klassid järgmiselt (12.02.2016):

Klassi tähis	Õpilaste arv
1. A	24
1. B	23
1. C	1
2. A	19
2. B	24
2. C	3
2. V	3
3. A	17
3. B	22
3. C	16
4. A	22
4. B	17
5. A	5
5. B	16
5. C	16
6.	14
6. B	4
6. väikeklass	1

- 3) Ühegi klassi õpilaste arv ei ületa piirnormi.
- 4) Vestlustest ja vaatlustest selgus, et haridusliku erivajadusega õpilaste (edaspidi HEV) klasside ja õpperühmade moodustamisel on arvestatud õpilastele parima õpikeskkonna loomisega: õpiraskustega õpilaste klassis (kokku 9 õpilast) õppiva 1. klassi lihtsustatud õppe tasemel õppivate õpilase õpetamist toetab abiõpetaja; samas klassis õpib 3 teise klassi (riiklik õppekava, õpiraskustega (põhiainetes individuaalne õppekava)) ja 5 viienda klassi lihtsustatud õppe tasemel õppivat õpilast. Väikeklassis õpib kaks teise klassi õpilast (riiklik õppekava) ja 2 lihtsustatud õppe tasemel õppivat õpilast, kellest üks 6. ja teine 1. klassis; 6. klassi õpilase paremaks sotsialiseerimiseks on kool andnud võimaluse õppida koos eakaaslasega, kes on 6. klassi lihtsustatud õppe tasemel õppiv õpilane tavaklassi juures (eraldi tunniplaaniga). Kool on leidnud võimaluse integreerida neli 6. klassi õpiraskustega õpilast rühmana tavaklassi juurde, võimaldades neil õppida väiksemas grupis.

2.2.2. Lasteaia õppekava

Koolieelse lasteasutuse seadus paragrahv 16 lõige 1 kehtestab, et lasteasutuse õppe- ja kasvatuskorralduse aluseks on õppekava, mis vastab koolieelse lasteasutuse riiklikule õppekavale; lõige 2 punkt 3 kehtestab, et lasteasutuse õppekava koostavad ja arendavad lasteasutuse pedagoogid, kaasates vanemaid; lasteasutuse õppekava kinnitab direktor pedagoogilise nõukogu ettepanekul, kuulates ära hoolekogu arvamuse. Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava paragrahv 2 lõige 4 sätestab lasteaia õppekavas esitatava.

Järelevalve teostamisel selgus, et:

- 1) Mammaste Lasteaia ja Kooli lasteaia õppekava kohta on hoolekogu andnud arvamuse 24.09.2015, õppenõukogu koostatud ja heaks kiidetud 26.08.2015 toimunud koosolekul ning kinnitatud 30.09.2015 direktori käskkirjaga nr 1.1-1/13.
- 2) Mammaste Lasteaia ja Kooli lasteaia õppekava esitab vastab koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava paragrahvi 2 lõikes 4 sätestatule.

2.2.3. Lasteaia kodukord

Koolieelse lasteasutuse seaduse paragrahv 9² lõige 1 sätestab, et lasteasutuse kodukorra koostab direktor ja esitab selle kinnitamiseks lasteasutuse hoolekogule; lõike 2 sätestab lasteasutuse kodukorras laste ja lasteasutuse töötajate vaimset ja füüsilist turvalisust ohustavate olukordade ennetamise, neile reageerimise, juhtumitest teavitamise, nende juhtumite lahendamise ning meetme rakendamise kord sätestatakse lasteasutuse kodukorras; lõike 3 kohaselt avalikustatakse kodukord lasteasutuse veebilehel.

Järelevalve teostamisel selgus, et:

- 1) Mammaste Lasteaia ja Kooli lasteaia kodukord on avalikustatud lasteasutuse veebilehel.
- 2) Lasteaia kodukord on kooli hoolekogu poolt kinnitatud 3.11.2015.
- 3) Lasteaia kodukorra peatükk 3 ja 4 kirjeldavad laste ja lasteasutuse töötajate füüsilist turvalisust ohustavate olukordade ennetamise, neile reageerimise, juhtumitest teavitamise, nende juhtumite lahendamise ning meetme rakendamise.

2.2.4. Lasteaiaühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine

Haridus- ja teadusministri 31.08.2011 määruse nr 44 „Koolieelsete lasteasutuste õppe- ja kasvatustegevuse alaste kohustuslike dokumentide loetelu ja täitmise kord“ paragrahv 2 kohaselt on tegevuskava lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alaseks kohustuslikuks dokumendiks. Nimetatud määruse paragrahv 4 lõige 1 kohaselt on tegevuskava dokument, milles määratletakse lasteasutuse ühe õppeaasta tegevuskava, lähtudes lasteasutuse arengukavast ja õppekavast, õppeaasta üldeesmärkidest ja eelmise õppeaasta sisehindamise tulemustest; lõige 2 kehtestab, et tegevuskavas määratletakse lasteasutuse arengukava valdkondadest tulenevalt eesmärgid, tegevused, vastutajad ja tähtajad; lõike 3 kohaselt kinnitab lasteasutuse tegevuskava lasteasutuse direktor enne õppeaasta algust ja lasteasutuse tegevuskava täitmise kindlustab lasteasutuse direktor.

Järelevalve teostamisel selgus, et:

- 1) Mammaste Lasteaia ja Kooli lasteaia 2015/2016 õppeaasta tegevuskava on kinnitatud 30.09.2015 direktori käskkirjaga nr 1.1-1/13.

- 2) Ühendatud õppeasutusena planeeritaks Mammaste Lasteaias ja Koolis uut õppeaastat ühiselt kooli ja lasteaia osaga. Lasteaia tegevuskava üheks õppeaastaks koostatakse ühendasutuse üldtööplaani ühe komponendina, lähtudes arengukavast, õppeaasta üldeesmärkidest ja eelmise õppeaasta kokkuvõttest. Üldtööplaani kajastab ühe õppeaasta tegevuskava, milles kajastub nii strateegiline planeerimine (lähtumine arengukavast, õ-a üldeesmärkidest ja eelmise aasta töö kokkuvõtetest) kui ka lähtumine kooli ja lasteaia õppekavast.

Vabariigi Valitsuse 29.05.2008 määruse nr 87 „Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava“ paragrahv 7 lõige 1 kohaselt tugineb õppe- ja kasvatustegevus rühma päevakavale, mis määrab vastavalt laste eale päevarütmid, kus vahelduvad igapäevatoimingud, laste mäng, vabategevused ja pedagoogi kavandatud õppe- ja kasvatustegevused. Sama paragrahvi lõike 2 kohaselt arvestab pedagoog õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel lapse arengutaset, vanust ning lapse huve ning lõige 3 kehtestab, et rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel esitatakse kavandatava perioodi (nädal, kuu vm) eesmärgid, temaatika, õppesisu ja –tegevused; paragrahv 10 lõige 2 kohaselt teavitab pedagoog regulaarselt lapsevanemat lapse arengust ja õppimisest ning õppe- ja kasvatustegevuse korraldusest.

Järelevalve teostamisel selgus, et:

- 1) Lasteaia päevakava on kinnitatud 01.09.2015 direktori käskkirjaga nr 1.1-4/7.
- 2) Rühma õppe- ja kasvatustöö kavandamiseks on loodud nädalaplaniid, kus püstitatakse nädala eesmärgid erinevate tegevuste lõimimisega. Nädalaplani koostamisel lähtutakse üldoskuste eesmärgist, planeerides omandatava üldoskuse etapiliselt – sissejuhatav tutvustus, modelleerimine, harjutamine, rakendamine, iseseisev kasutamine, jätkuvuse kindlustamine.
- 3) Läbiviidud õppe- ja kasvatustegevused kajastuvad igapäevaselt rühma õppe- ja kasvatustöö päevikus. Nädalaks püstitatud eesmärkide täitumisele annavad rühmaõpetajad kokkuvõtva hinnangu nädala lõpus õppe- ja kasvatustegevuse päevikus. Lastega läbiviidud individuaalne töö kajastub õppe- ja kasvatustegevuse päeviku parempoolses lahtris. Nii liikumis- kui muusikaõpetaja planeerivad oma tööd aasta tegevuskavast lähtudes kuude kaupa. Muusika- ja liikumisõpetaja töö kajastub õppe- ja kasvatustöö päevikus. Lasteaia liikumis- ja muusikategevuste plaani koostamisel planeeritakse sõimerühmadele liikumistegevusi kaks ja muusikategevusi kaks korda nädalas, aiarühmadele kaks liikumistegevust ja kolm muusikategevust nädalas. Ujumise algõpetust viiakse läbi kord nädalas koolieelikutele, võimalusel 5-aastastele. Logopeedi poolt läbiviidavad tegevused kajastuvad logopeedi päevikus. Õppeaasta jooksul läbiviidud õppe- ja kasvatustööd analüüsitakse õppeaasta lõpus juunis.
- 4) Lapsevanemate teavitamiseks õppe- ja kasvatustegevuse korraldusest on õpetajad lasteaia garderoobi stendidele paigutanud õppetöö nädalaplani koos lisamaterjalidega. Lasteasutuse veebilehel on avaldatud tegevuste plaan 2015/2016 õppeaastaks.

2.2.5. Kooli õppekava

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse paragrahv 17 lõige 1 kehtestab, et kool koostab riiklike õppekavade alusel kooli õppekava, mis on koolis õpingute alusdokument ja milles eelkõige tuuakse välja kooli eripärast tulenevad valikud riiklike õppekavade raames; paragrahv 17 lõige 2 kehtestab, et

kooli õppekava kinnitab direktor ning õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse andmiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule; paragrahv 69 lõige 1 kehtestab, et kool avalikustab õppekava oma veebilehel.

Järelevalve teostamisel selgus, et:

- 1) Mammaste Lasteaia ja Kooli õppekava üldosa on kinnitatud direktori 30.09.2015 käskkirjaga nr 1.1-1/13, millele on andnud arvamuse 30.09.2015 kooli õppenõukogus (protokoll otsus nr 1) ja 24.09.2015 kooli hoolekogu.
- 2) Mammaste Lasteaia ja Kooli õppekava üldosa ja ainevaldkondade kavad on avalikustatud kooli veebilehel.
- 3) Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse paragrahv 29 lõike 4 kohaselt sätestatakse riiklikes õppekavades hindamise, hindamisest teavitamise, täiendavale õppele jätmise, järgmise klassi üleviimise ning klassikursust kordama jätmise üldised tingimused ja kord. Kooli õppekavas sätestatakse täpsustatud tingimused ja kord, välja arvatud hindamisest teavitamine, mis sätestatakse kooli kodukorras. Mammaste Lasteaia ja Kooli õppekavas sätestatakse õpilase arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus peatükis 7. Peatükis 9 sätestatakse õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus. Kooli veebilehel avalikustatud Mammaste Lasteaia ja Kooli kodukord, kinnitatud direktori 19.01.2015 otsusega 1.1-1/1. Õppekava ja kodukord ei dubleeri hindamisest teavitamise osa.

2.2.6. Kooli kodukord

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse paragrahv 68 lõige 1 kohaselt kehtestab kooli direktor kooli kodukorra ja lõige 2 kohaselt esitatakse kodukord enne kehtestamist arvamuse andmiseks kooli hoolekogule ja õpilasesindusele; paragrahvi 57 kohaselt võib kool lisaks valdkonna eest vastutava ministri kehtestatud õpilaste tunnustamise korrale kehtestada tunnustusmeetmeid kooli kodukorras.

Järelevalve teostamisel selgus, et:

- 1) Mammaste Lasteaia ja Kooli kodukorrale on andnud arvamuse hoolekogu 20.11.2014 ja õppenõukogu 28.01.2015 ning kodukord on kinnitatud 30.01.2015 direktori käskkirjaga nr 1.1-1/2.
- 2) Kodukord on avalikustatud kooli veebilehel.

2.3. Õpetajate koosseis ja kvalifikatsioon õpilase arengu toetamist soodustava asjaoluna

Koolieelse lasteasutuse seaduse paragrahv 20 lõikes 1 kehtestatu kohaselt on lasteasutuse töötajad pedagoogid, tervishoiutöötaja ja lasteasutuse majandamist tagavad ning õpetajat abistavad töötajad. Lasteasutuse personali miinimumkoosseisu kinnitab haridus- ja teadusminister määrusega, millest lähtuvalt määrab lasteasutuse personali koosseisu lasteasutuse direktor. Paragrahv 22 lõike 1 kohaselt käsitletakse pedagoogidena õpetajaid, direktorit, õppealajuhatajat ning teisi õppe- ja kasvatusalal töötavaid isikuid.

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse paragrahv 74 lõikes 1 kehtestatu kohaselt on koolitöötajad direktor, õppealajuhataja, õpetajad, tugispetsialistid, teised õppe- ja kasvatusalal töötavad ning muud töötajad; lõikes 2 kehtestatu kohaselt kinnitab koolitöötajate koosseisu direktor pidaja kehtestatud korras.

Direktori, õppealajuhataja, õpetajate ja tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded on kehtestatud haridus- ja teadusministri 29.08.2013. aasta määrusega nr 30 ning koolieelse lasteasutuse pedagoogide kvalifikatsiooninõuded on kehtestatud haridusministri 26.08.2002 määruses nr 65 „Koolieelse lasteasutuse pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“.

Järelevalve teostamisel selgus, et:

- 1) Lasteasutuse direktor juhindub koosseisu kinnitamisel Põlva Vallavolikogu 11.12.2013 määrusest nr 6 „Põlva valla üldhariduskoolide koolitöötajate koosseisude kinnitamise kord“.
- 2) Järelevalve ajal oli koosseis kinnitatud 11.01.2016 direktori käskkirjaga nr 1.1-1/1
- 3) Mammaste Lasteaias ja Koolis töötab kokku 59 õpetajat.
- 4) Personali koosseisus on:

Ametinimetus	Ametikohti
Direktor	1,0
Õppealajuhataja (lasteaia osa ja kooli osa)	2,0
Lasteaiaõpetaja	19,0
lasteaia abiõpetaja	1,0
lasteaia logopeed	1,0
lasteaia õpetaja abi	10,0
lasteaia tervishoiutöötaja	1,0
lasteaia muusikaõpetaja	1,25
lasteaia liikumisõpetaja	1,25
põhikooli õpetaja	14,83
HEV klassi õpetaja	1,94
Huvijuht	1,0
Õpiabiõpetaja	0,9
Logopeed	1,0
Abiõpetaja	0,5
sotsiaalpedagoog	0,5
Pikapäevarühma kasvataja	1,0
Ringijuhid	0,29
Haridustehnoloog	0,5
IT-juht	0,5

- 5) Mammaste Lasteaias ja Koolis on kasutusel uute töötajate toetamiseks väljatöötatud mentorsüsteem. Uuele õpetajale määratakse mentor ja sõlmitakse kolmepoolne koostööleping (uus töötaja, mentor, õppealajuhataja). Tegevusteks on vastastikku õppe- ja kasvatustegevuse vaatlused ja analüüs ning asutuse töökorraldusse sisseelamise toetamine.
- 6) Asutuse sisehindamise protsessi raames toimub õppealajuhatajate poolt planeeritult ja süsteemselt õpetajate õppe- ja kasvatustöö jälgimine ja õpetaja professionaalse arengu toetamine. Õppeaasta alguses kinnitatakse algava perioodi vaatluste prioriteetid ja vaatluste järgselt toimuvad arenguestlused.

2.4 Iga lapse arengu toetamine

2.4.1. Laste vajaduste märkamine ja toetamine lasteaias

Vabariigi Valitsuse 29.05.2008 määruse nr 87 „Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava“ paragrahv 8 lõikes 1 kehtestatu kohaselt käsitatakse erivajadusega lapsena last, kelle võimetest, terviseseisundist, keelelisest ja kultuurilisest taustast ning isiksuseomadustest tingitud arenguvajaduste toetamiseks on vaja teha muudatusi või kohandusi lapse kasvukeskkonnas (õppe- ja kasvatustegevused, mängu- ja õppevahendid jm) või rühma tegevuskavas; lõikes 2 kehtestatu kohaselt on erivajadustega lapse, sealhulgas andeka lapse, arengu toetamine lasteaias meeskonnatöö, mille toimimise eest vastutab direktor. Järelevalve teostamisel selgus, et:

- 1) Mammaste Lasteaias ja Koolis toimub pidev lapse arengu jälgimine ja hindamine ning arengu ja tähelepanekute dokumenteerimine. Kasutusel on lapse arengumapp, rühmapäevik, nädalaplaan, õppekavast tulenevate arengu hindamise kriteeriumite (nn täpitabeli) täitmine, küsitluslehed lapsevanematele, vaatluslehed ja – vihikud, erialaspetsialistide hinnangud, kokkuvõtted arenguestlustest.
- 2) Erialaspetsialistide poole pöördumiseks koostatakse lasteaia õpetajate ja tugispetsialistide poolt individuaalse arengu kirjeldus.
- 3) Kooliminevatele lastele koostatakse koolivalmiduskaart.
- 4) Erivajadusega lapsele tavarühmas toimub individualiseerimine ja täiendavate tegevuste ning toe osutamine muusika- ja liikumisõpetaja, tugispetsialistide ja rühmaõpetajate poolt ning vanemate nõustamine.
- 5) Lapse erivajadusest, eakohase arengu probleemidest või käitumisprobleemidest teavitab rühmaõpetaja õppealajuhatajat mille tulemusel korraldatakse ümarlaud, kus arutatakse erinevate lapsega tegelevate spetsialistide tähelepanekuid ja lepatakse kokku sekkumis- ja toimimisviisid, vajadusel otsustatakse individuaalse arengukava või käitumistaastuskava koostamine.
- 6) EHS-ele esitatud andmetel (01.03.2016) on Mammaste Lasteaia ja Kooli lasteaia osas märgatud ja fikseeritud 51 kõneravi vajavat last, mis on 27% lasteaialaste arvust. Kõigile on tagatud abi; kahele lapsele on koostatud individuaalne arenduskava.
- 7) 3-aastaste laste rühma vaatluste ajal toimus mitu lastevahelist konfliktsituatsiooni, kus õpetaja küll lahutas konflikti osapooled, kuid ei toimunud põhjuste väljaselgitamist.
- 8) Lastevanema pöördumise kohaselt maavalitsusele rõhuvad õpetajad õpipädevusele, mitte eakohase arengu toetamisele ja sotsiaalsete oskuste arendamisele. Järelevalve käigus toimunud vanema sõimerühma (2-3-aastased lapsed) vaatlusel, selgus, et logopeedi tunde

üldjuhul rühmale veel läbi ei viida. Õpetajad fikseerivad peamiselt kõne arengut ja viivad ise pärastlõunal lastele läbi individuaalseid kõnet arendavaid lisategevusi.

2.4.2. Õpilaste vajaduste märkamine ja toetamine koolis

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse paragrahv 46 lõike 1 kohaselt on haridusliku erivajadusega õpilane, kelle õpiraskused, terviseseisund, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppes eemalviibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õppe kestuses, õppekoormuses, õppekeskkonnas, taotletavates õpitulemustes või õpetaja poolt klassiga töötamiseks koostatud töökavas.

- 1) Mammaste Lasteaias ja Koolis oli järelevalve teostamise ajal EHISe andmeil kokku 88 haridusliku erivajadusega õpilast, mis on 36% õpilaste üldarvust.
- 2) Haridusliku erivajadusega õpilased jagunevad kooliastmeti järgmiselt:
 - I kooliaste (1.–3. kl), kokku 58 õpilast, mis on 38% I kooliastme õpilaste üldarvust;
 - II kooliaste (4.–6. kl), kokku 30 õpilast, mis on 32% II kooliastme õpilaste üldarvust;
- 3) EHIS-ele esitatud andmete põhjal olid õpilastel järgmised erivajadused:
 - ajutine õpiraskus 15 õpilast;
 - aktiivsus- ja tähelepanuhäire 4 õpilast;
 - düsgraafia 2 õpilast;
 - kerge intellektipuue 9 õpilast;
 - kirjutamis-, lugemis- ja/või arvutamiskeskus 70 õpilast;
 - liitpuue 1 õpilane.

21 õpilasel on üheaegselt mitu hariduslikku erivajadust.

- 4) Kooli poolt EHIS-ele esitatud andmetel on kõigile haridusliku erivajadusega õpilasele rakendatud vähemalt üht meetet.
- 5) 51 õpilasele on vastavalt tema probleemile ja vajadusele rakendatud osalemine õpiabirühmas ajutise õpiraskuse osutamiseks ja 66-le õpilasele õpiabirühm logopeedilise abi osutamiseks kellest 28-le õpilasele on määratud korraga mõlemas õpiabirühmas osalemine.
- 6) 7-le õpilasele on koostatud individuaalne õppekava.
- 7) Neljale õpilasele on õppenõukogu otsusega kohaldatud tugimeedet, mida EHIS ei võimalda märkida ja need on ühe õpilase puhul õppenõukogu otsusega pikapäevarühmas osalemise kohustamine ja kolme õpilase puhul õppenõukogu otsusega aineõpetajate konsultatsioonitundides osalemine. Käitumisraskustega õpilastele on õppenõukogu otsusega tugimeetmena määratud jälgimiskaardi kohustus. Tegemist on käitumise tugikavaga, mis on konkreetse tegevusplaaniga õpilase käitumise suunamiseks, mis on abiks õpilase käitumise korrigeerimisel ja eneseregulatsiooni oskuste parandamisel. Käitumise tugikava väljatöötamist ja eluviimist koordineerib sotsiaalpedagoog. Käitumise tugikava koostatakse õpilasele, kellel esinevad käitumisraskused või õpipädevuste omandamisraskused on otseselt seotud õpilase käitumisprobleemidega ainetundides, õpimotivatsiooni puudumisega jms.
- 8) Käitumisprobleemide puhul on koolis kasutusel ümarlauad ehk probleemvestlused, kaasates tugivõrgustiku. Vajadusel kasutatakse kooliväliseid teise taseme nõustamise võimalusi, sh Rajaleidja ja Põlva Haigla vaimse tervise kabineti teenuseid.

- 9) Koolis on loodud pikapäevarühm 1.-6. kl õpilastele. Pikapäevarühm töötab esmaspäevast reedeni kell 12.15 – 17.00. Korraldatud on täiendav toitlustamine.

2.5. Õppeainete lõimimist toetavad tegevused ja huvitegevus

Kooli füüsiline õppekeskkond on kaasaegne, turvaline ja toetab õpilaste arengut. Kooli osa õppehoone valmis 2013/2014 õppeaastaks, korrastati ja kaasajastati nii kooli- kui lasteaialaste õueala. Sisustatud on klassiruumid ja kabinetid. Soetatud on õppevahendid, õppekirjandus jms, mis võimaldavad saavutada õppekavas kehtestatud nõutavad õpitulemused. Koolispordiks kasutatakse spordiväljakut ja Põlva spordihoonet, sh ujulat. II kooliastme tehnoloogia- ja tööõpetus korraldatakse Põlva Ühisgümnaasiumi kaasaegsetes klassides. Koolil on raamatukogu ja sisustatud on arvutiklass.

Õpilaste arengut ning õppeainete lõimimist toetatakse koolis ainealaste ürituste, õppekäikude ja ekskursioonidega. Koolis toimub aktiivne huvitegevus tegevuse eest vastutava õpetaja ja juhendajate eestvedamisel.

Igal õpilasel on võimalus osaleda kooli huvi- ja spordiringides.

1.-4. klassi õpilaste ringid:

Ring	Osalejate vanuseaste (klass)	Osalejate hulk
Spordiring	1.-3.	10
Rahvatants	1.-2.	26
Mudilaskoor	1.	28
Näitering	2.-3.	30
Mudilaskoor (valik)	2.-5.	47
Mudilaskoor	2.-4.	16
Liiklusring	3.-4.	36
Näitering	4.-5.	20
Projektiring	4. ja 6.	20
Võro kiil	3.-4.	10

Lisaks koolis korraldatud huviringidele osalevad õpilased ka huvikoolides, spordiklubides ja noorteorganisatsioonides. Klassijuhatajatelt kogutud andmete põhjal osaleb 61,5% õpilastest kas koolis või väljaspool kooli toimivas huvitegevuses.

Õpilasi suunatakse osalema õpilasvõistlustel ja konkurssidel.

Koolis on loodud õpilasesindus, kes tegutseb aktiivselt tunnivälise tegevuse kavandamisel.

2.6. Põlva valla roll Mammaste Lasteaia ja Kooli pidajana

Vastavalt haridusseaduse paragrahv 7 lõikele 3 moodustab kohaliku omavalitsuse täidesaatev võimuorgan oma koosseisus struktuuriüksuse või määrab ametisse vastava ametiisiku halduspiirkonna hariduse arenguprogrammide koostamiseks ja elluviimiseks. Põlva Vallavalitsuses on loodud Haridus- ja kultuuriosakond, kus töötab kokku 3 spetsialisti.

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse paragrahv 66¹ sätestab vallavalitsuse pädevuse hallatava asutuse üle teenistusliku järelevalve teostamiseks.

Põlva Vallavalitsus on viinud läbi teenistuslikku järelevalvet Mammaste Lasteaias ja Koolis viimati ajavahemikul 02.10.2014 - 08.10.2014. Järelevalvet teostati haridusasutuse juhtimise ja selle tegevuse seaduslikkuse ning otstarbekuse üle. Tähelepanu juhiti täienduskoolituste planeerimisele ja eesmärgistamisele ning tulemuslikkuse hindamise vajadusele; juhtkonna tööjaotusele ja koostööle; info liikumise parendamisele haridusasutuse sees; töölepingute korrastamise vajadusele.

Üheski Põlva lasteaias ei ole hetkel sobitusrühmi. Nõustamiskomisjon on soovitanud Põlva maakonna 4 lapsele tasandusrühma ja 1 lapsele sobitusrühma.

Põlva Vallavolikogu 13.01.2016 otsusega nr 1-3/1 asutati 01.02.2016 uus põhikool nimetusega Põlva Kool, mis asub tegutsema ka Mammaste Lasteaia ja Kooli koolihoones. Alates 01.06.2016 korraldatakse lasteasutusena ja põhikoolina tegutsev Mammaste Lasteaed ja Kool ümber koolieelseks lasteasutuseks ja antakse uus nimetus Mammaste Lasteaed.

III. KOKKUVÕTE

Haldusjärelevalve eesmärgiks oli saada ülevaade ja hinnata, kas ja kuidas on loodud igale lapsele ja õpilasele arenguks vajalik eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ning arendav õppe- ja kasvukeskkond, kas ja kuidas toetatakse, märgatakse ja fikseeritakse haridusliku erivajadusega lapsi ja õpilasi, et saavutada kõigi laste ja õpilaste arengu toetamine.

Mammaste Lasteaia ja Kooli lasteaias on 10 rühma. Sobitus- ja erirühmi ei ole moodustatud. Erivajadusega lapsi toetavad rühmaõpetajad, õpetaja abid, logopeed, liikumis- ja muusikaõpetaja, lasteaia tervishoiutöötaja.

Kooli osas on 14 klassikomplekti. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppetöö korraldamiseks on moodustatud õpiraskustega põhiharidust omandavate õpilaste klass (sh lihtsustatud õppekava taseme järgi õppijad), lihtsustatud õppel olevate õpilaste rühm ja väikeklass. Klasside ja õpperühmade loomisel on arvestatud õpilastele võimalikult parima õpikeskkonna loomisega kasutades nii väikesearvulise kui sotsialiseerimiseks vajaliku suurema grupi võimalust.

Igale õpilasele on loodud tema arenguks vajalik eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ning arendav õppe- ja kasvukeskkond. Esmane õpilase täiendava toe vajaduse märkamine ja toe osutamine toimub lasteaia-, klassi- ja aineõpetaja poolt. Märgates lapse/õpilase erivajadust, tagatakse talle logopeediline abi ja võimalus osaleda õpiabirühmas. Koolis töötab pikapäevarühm ja huviringid. Loodud on õpilasesindus.

Õpi- ja käitumisprobleemide ilmnemisel pöörduvad õpetajad haridusliku erivajadustega laste õppe koordinaatori poole, lepatakse kokku õpilase täiendav jälgimisvajadus ning kutsutakse kokku

haridusliku erivajadustega laste õppe komisjon antud lapsele parima lahenduse leidmiseks. Toimuvad arenguveestlused.

Ainealaselt tugevamate õpilastega tehakse õpetate poolt lisatööd, õpilastele antakse lisaülesandeid, osaletakse konkurssidel ja ainevõistlustel.

Mammaste Lasteaias ja Koolis on mitmekülgne tunniväline tegevus. Töötab pikapäevarühm. Tunnivälist tegevust püütakse viia läbi eesmärgistatult, lõimides aineid ja toetades koolitundides õpitut.

IV. ETTEPANEKUD DIREKTORILE

- 1) Viia läbi vaadeldud 3-aastaste laste rühmas täiendavad vaatlused ja jätkata meetmete kasutamist laste suhtlemisoskuste arendamiseks ja konfliktsituatsioonides toimetulekuks. Vajadusel kaasata spetsialiste Põlvamaa Rajaleidja Keskusest.
- 2) Vaadeldud 2-3-aastaste laste rühmas viia läbi lapsevanemate rahuoluküsitlus.

V. ETTEKIRJUTUSED DIREKTORILE

Ei ole

VI. ETTEPANEKUD PIDAJALE

1. Arvestades valla suurust kaaluda lasteaia sobitusrühma loomist.

VII. TEMAATILISE HALDUSJÄRELEVALVE TEOSTANUD AMETNIK

(allkirjastatud digitaalselt)

Karin Viljus

Peaspetsialist

Järelevalve teostas Kaido Palu (teenistussuhe Põlva Maavalitsusega lõppenud alates 9. märtsist 2016)